

СХВАЛЕНО

Протокол колегії управління освіти,
культури, молоді та спорту
від 23 листопада 2023 № 3

Голова Лариса Лахтадир

**Стратегія розбудови
системи гарячого харчування
у закладах дошкільної
та загальної середньої освіти
Борщагівської сільської ради
Бучанського району
Київської області
на 2023-2026 роки**

с. Петропавлівська Борщагівка
2023

1. ВСТУП

Стратегія розбудови системи гарячого харчування у закладах дошкільної та загальної середньої освіти Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області на 2023-2026 роки (далі – Стратегія) – є документом, який визначає стратегічні орієнтири розбудови системи здорового харчування, формування культури харчування та правильних харчових звичок, визначення шляхів успішного продовження реформи шкільного харчування як у закладах загальної середньої освіти, так і у дошкільних закладах освіти.

Мережа закладів комунальної форми власності складає 9 закладів дошкільної освіти, в яких виховується понад 2010 дітей та 3 заклади загальної середньої освіти, 1 філія (загальна кількість здобувачів освіти - 6975 осіб).

Відповідно до Порядку встановлення батьківської плати вартість харчування однієї дитини в день у закладах дошкільної освіти у 2023 році становить 96,00 (дев'яносто шість) гривень, розмір плати батьків за харчування дітей становить 50% від його вартості.

Рішеннями сесії Борщагівської сільської ради за рахунок коштів місцевого бюджету забезпечено безкоштовним харчуванням дітей пільгових категорій, а саме: дітей-сиріт; дітей позбавлених батьківського піклування; дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах; учнів із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», дітей, батьки яких є (були) учасниками бойових дій; дітей – переселенців із тимчасово окупованих територій, які навчаються у ЗЗСО (вартість 50, 00 грн); продовжується забезпечення одноразовим харчуванням учнів 1-4-х класів (вартість 40,00 грн). Всього за рахунок коштів місцевого бюджету забезпечені безкоштовним харчуванням 2725 школярів початкових класів та 1036 учнів пільгових категорій у 2022/2023 навчальному році.

З лютого 2023 року Ліцей №1 ввійшов до Всесвітньої продовольчої програми ООН. Завдяки цій співпраці учні отримали сніданки зі збільшенням калорій та вітамінів, вартість сніданку становила – 53 грн. Загальна сума, яка була використана завдяки Всесвітній продовольчій програмі на продукти харчування – 762 230 грн. та на послуги та обладнання – 73 140 грн.

Доцільність розробки цієї Стратегії зумовлена:

турботою про збереження та поліпшення стану здоров'я дітей;
необхідністю створення умов для організації повноцінного і якісного харчування як важливої складової для розвитку дитячого організму;
створенням системи організації харчування, яка забезпечить раціональне, ефективне і прозоре використання бюджетних та інших коштів.

Стратегія розроблена:

на підставі

законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про місцеве самоврядування»;

Указу Президента України від 25 травня 2020 року № 195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»;

постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»;

розпоряджень Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 1008-р «Про затвердження плану заходів з реформування системи шкільного харчування», від 24 лютого 2023 р. № 174-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2023 рік»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2023 року № 990-р «Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023—2024 роках»;

наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»; з урахуванням рекомендацій;

Всесвітньої організації охорони здоров'я та Міністерства охорони здоров'я України;

методичних настанов щодо розроблення, запровадження та використання НАССР (Наказ Мінекономіки від 01.12.2020 №2489);

всеукраїнської стратегічної сесії «Реформа шкільного харчування: стратегічний розвиток в умовах війни та повоєнного відновлення України» за участю ініціаторки реформи - першої леді Олени Зеленської;

Київського обласного спеціалізованого форуму «Шкільне харчування: зміни та виклики сьогодення».

Стратегія базується на таких принципах:

забезпечення балансу енергії, що надходить з їжею і витрачається дитиною у процесі життєдіяльності;

задоволення потреби дитячого організму в певних харчових речовинах; дотримання режиму харчування.

II. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу в замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно.

Операційна ціль 1.1. Закупівля продуктів, готових страв і напоїв, приготування страв, які відповідають нормам і рекомендаціям зі здорового харчування МОЗ України

Операційна ціль 1.2. Забезпечення безкоштовного харчування для дітей пільгових категорій та визначення вартості харчування

Операційна ціль 1.3. Підвищення якості харчування.

Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи НАССР

Операційна ціль 2.1. Модернізація технологічного обладнання

Операційна ціль 2.2. Введення нових технологічних моделей організації харчування

Стратегічна ціль 3. Забезпечення закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок

Операційна ціль 3.1. Комплектація харчоблоків професійним персоналом

Операційна ціль 3.2. Поширення новітнього досвіду роботи у сфері харчування дітей

Стратегічна ціль 4. Свідоме обрання українцями здорового харчування.

Формування культури здорового харчування.

Операційна ціль 4.1. Представлення здорового харчування у політиці й правилах закладу

Операційна ціль 4.2. Залучення батьків та представників громади до формування в дітей культури харчування

Операційна ціль 4.3. Здорове харчування в освітньому процесі

ЗАВДАННЯ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ НА 2023-2026 РОКИ

<i>1. Стратегічна ціль: Організація якісного харчування: закупівля та фінансування</i>
<i>1.1. Операційна ціль: Закупівля продуктів, готових страв і напоїв, приготування страв, які відповідають нормам і рекомендаціям зі здорового харчування МОЗ України</i>
1.1.1. Спростити процес закупівлі, використовуючи електронний каталог Prozorro Market в електронній системі закупівель Prozorro
1.1.2. Забезпечити безкоштовним харчуванням учнів під час оздоровчого періоду (мовні та відпочинкові табори)
1.1.3. Організовувати та проводити наради для працівників харчоблоків з залученням спеціалістів Держпродспоживслужби
1.1.4. Контроль за якістю та безпекою, постачанням продуктів харчування

1.2. Операційна ціль: Забезпечення безкоштовного харчування для дітей пільгових категорій, дітей з особливими харчовими потребами та визначення вартості харчування
1.2.1. Забезпечити безкоштовним харчуванням вихованців закладів дошкільної освіти пільгових категорій
1.2.2. Щорічно встановлювати вартість харчування та відсоток батьківської плати у закладах дошкільної освіти для забезпечення повноцінного раціонального харчування
1.2.3. Забезпечити безкоштовним харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти: учнів 1-4 класів (сніданками); учнів пільгового контингенту 5-11 класів (сніданками)
1.2.4. Щорічно встановлювати вартість харчування у закладах загальної середньої освіти для забезпечення повноцінного раціонального харчування
1.2.5. Забезпечити за потреби вихованців дошкільних закладів, учнів закладів загальної середньої освіти безглютоновим та безлактозним харчуванням
1.2.6. Запровадити за потреби індивідуальне меню для дітей з харчовою алергією
1.2.7. При організації платного харчування – готові страви та товари повинні бути за вартістю продуктового набору
1.3. Операційна ціль: Підвищення якості харчування
1.3.1. Розширення асортименту страв, буфетної продукції згідно з Постановою КМУ від 24 березня 2021 року №305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»
1.3.2. Впроваджувати в закладах освіти оновлені та затверджені технології приготування страв, рецептурні збірники,
1.3.3. Контроль за якістю та безпекою, дотриманням термінів, умов зберігання та реалізації продуктів
1.3.4. Забезпечити проведення аналізу організації харчування дітей у закладах освіти, у тому числі виконання натуральних норм харчування
1.3.5. Провести моніторинг стану впровадження системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) на харчоблоках закладів освіти
1.3.6. Забезпечити розгляд, у разі потреби, на засіданнях комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій питань забезпечення належного харчування у закладах освіти та недопущення випадків гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь серед дітей
1.3.7. Здійснювати, із залученням спеціалістів всіх причетних служб і відомств, комісійні перевірки постачання харчових продуктів до закладів освіти з питання дотримання ними вимог санітарного законодавства та законодавства у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів
1.3.8. Забезпечити проведення постійного відомчого лабораторного контролю сировини та питної води, які використовуються для харчування дітей за показниками безпеки
1.3.9. Здійснювати моніторинг якості харчування (анкетування учнів та батьків) для покращення якості харчування
2. Стратегічна ціль: Модернізація харчоблоків: комплексний підхід
2.1. Операційна ціль: Модернізація технологічного обладнання

2.1.1. Забезпечити харчоблоки закладів освіти достатньою кількістю холодильного та технологічного обладнання, кухонного та столового посуду, інвентарю
2.1.2. Забезпечити усі базові та опорні кухні пароконвектоматами
2.1.3. Забезпечити опорні кухні електросковородами та промисловими міксерами
2.2. Операційна ціль: Введення нових технологічних моделей організації харчування
2.2.1. Створити опорну кухню на базі КЗЗСО «Ліцей №1 с. Петропавлівська Борщагівка» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області
2.2.2. Створити опорну кухню на базі КЗЗДО «Петропавлівсько-Борщагівський заклад дошкільної освіти «Чарівний замок» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області
2.2.3. Створити опорну кухню на базі КЗЗДО «Софіївсько-Борщагівський заклад дошкільної освіти «Левенятко» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області
3. Стратегічна ціль: Розвиток кадрового потенціалу
3.1. Операційна ціль: Комплектація харчоблоків професійним персоналом
3.1.1. Укомплектувати харчоблоки закладів освіти персоналом, який має відповідну профільну освіту
3.1.2. Спільно з Києво-Святошинським районним центром зайнятості організувати проходження персоналом курсів підвищення робітничої кваліфікації за професією «Кухар» на базі Економіко-правового фахового коледжу Київського кооперативного інституту бізнесу і права та ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей», онлайн навчання на платформі «Prometheus»
3.1.3. Удосконалювати професійний рівень осіб, відповідальних за організацію харчування
3.1.4. Забезпечити готовність працівників шкільної їдальні та медичних працівників до надзвичайних ситуацій – вміння швидко й ефективно реагувати в разі невідкладних станів, пов'язаних із харчовою алергією, аспірацією фрагментами їжі й ускладненнями цукрового діабету
3.2. Операційна ціль: Поширення новітнього досвіду роботи у сфері харчування дітей
3.2.1. Проведення майстер-класів зі складання чотиритижневого сезонного меню
3.2.2. Організація та проведення нарад, семінарів та тренінгів з питань організації харчування дітей, дотримання вимог діючих санітарних норм та правил на харчоблоках закладів освіти
3.2.3. Проводити заняття з підвищення рівня гігієнічних знань працівників харчоблоків та відповідальних осіб за організацію харчування
3.2.4. Використання інформаційних матеріалів про здорове шкільне харчування платформі «Знаймо»
Стратегічна ціль 4. Формування культури здорового харчування
4.1. Операційна ціль: Представлення здорового харчування у політиці й правилах закладу
4.1.1. Популяризувати споживання здорової їжі та напоїв, заборонити просування й рекламування харчових продуктів, що заборонені для реалізації та пропонування дітям у закладах освіти
4.1.2. Навчати принципам здорового харчування під час занять, навчальних завдань,

позакласних заходів
4.1.3. Позиціонувати здорове харчування як норму, формувати позитивне ставлення до здорового харчування
4.1.4. Проводити опитування серед учнів щодо улюблених страв, залучати їх до дегустації нових страв шкільного меню
4.2. Операційна ціль: Залучення батьків та представників громади до формування в дітей культури харчування
4.2.1. Пропагувати серед батьків залучення дітей до здорового харчування вдома (складання бюджету для купівлі корисних продуктів, готування їжі за здоровими рецептами тощо)
4.2.2. Проводити заходи на рівні громади, залучати волонтерів і фахівців для проведення просвітницької роботи
4.2.3. Залучати працівників медичних установ до профорієнтаційної та санітарно-просвітницької роботи зі здобувачами освіти щодо правильного харчування
4.2.4. Заохочувати людей, які підтримують здорове харчування, до співпраці
4.2.5. Забезпечити висвітлення в засобах масової інформації актуальних питань щодо організації безпечного та якісного харчування дітей в закладах освіти
4.3. Операційна ціль: Здорове харчування в освітньому процесі
4.3.1. Запровадити Програму курсу за вибором для учнів 1-4; 5-6;7-8; 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Що ми їмо?»
4.3.2. Залучення учнів до участі у міні-проектах: «Знайомі незнайомці» (дослідження чіпсів з різної сировини за маркуванням на етикетках та інформацією з відкритих джерел); «Вітаміни на підвіконні»; «Їжа - це отрута та ліки»; «Розумні покупки»; «Родинні зв'язки українського вареника», «Японські суші на український лад»; «Народна мудрість про хліб» тощо
4.3.3. Провести квести «Руйнівники кулінарних міфів»; «Їсти щоб жити. Як їжа впливає на мій обмін речовин» тощо
4.3.4. Провести флешмоб «Здорово харчуватися здорово!»; Конкурс на кращу страву з використанням молока і молочних продуктів. Міні-дослідження «Народна мудрість про молоко».
4.3.5. Надавати можливості здобувачам освіти розвивати та застосовувати знання й навички, що сприяють здоровому харчуванню (наприклад, вирощування харчових продуктів, складання бюджету, планування покупок, приготування їжі тощо)

Реалізація Стратегії сприятиме вирішенню пріоритетних завдань в організації харчування:

зміцнення здоров'я дітей, зниження рівня їх соматичної захворюваності, у т.ч. і хронічними хворобами, підвищення імунітету та рівня стресостійкості дітей;

забезпечення гармонійного фізичного та психологічного розвитку дітей;
профілактика виникнення та розповсюдження гострих кишкових інфекцій та харчових отруень в закладах освіти;

Збільшення рівня задоволеності учнів харчуванням у закладах освіти;

збільшення кількості учнів, які харчуються в закладах освіти;

зменшення ризику негативного впливу на здоров'я дітей вживання ними неякісних та фальсифікованих харчових продуктів;

забезпечення дітей повноцінним збалансованим харчуванням.

Очікувані результати реалізації Стратегії:

сприяння здоровому вибору – безальтернатива здорового харчування, а саме: продуктів, страв та напоїв;

прихильність до здорового харчування – запровадження сучасних та цікавих освітніх програм;

задоволення від споживання смачної і корисної їжі – поєднання наукових рекомендацій та креативності у розробці нових меню;

дотримання нових норм – обмеження солі, цукру та жиру, зменшення кількості хліба та картоплі;

зменшення споживання шкідливих продуктів – вилучення з раціону дітей промислово оброблених м'ясних продуктів, кондитерських виробів, консервів тощо;

поліпшення стану здоров'я – зменшення поширеності зайвої ваги, що призводить до ожиріння, діабету, а також до серцево-судинних захворювань.

зменшення відсотка ожиріння серед дітей до 18 років;

збільшення кількості комплексно модернізованих або відновлених харчоблоків.